

ФОНДАЦИЯ “РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР”

Програма “Социална адаптация”

Годишен отчет

2003

Съдържание

1. Резюме

- 1.1. Структура на Програма “Социална адаптация”
- 1.2. Характеристика на центровете за преквалификация и социална адаптация

2. Партньорство между Фондация “Ресурсен център” и Министерство на отбраната

- 2.1. Съвместни инициативи
- 2.2. Реформата в Българската армия през 2003 г.

3. Дейности по Програмата

- 3.1. Преквалификация
- 3.2. Професионално ориентиране
- 3.3. Психо-социална дейност
- 3.4. Бизнес консултиране
- 3.5. Юридически консултации
- 3.6. Постигнати резултати от април 2000 до края на 2003 г.

4. Други инициативи по Програмата

- 4.1. Дни за успешен старт в гражданското общество
- 4.2. Изграждане на Internet Job Portal
- 4.3. Сътрудничество с фирма “ВИПлюс” ООД
- 4.4. Съвместен проект с Американския университет в България

5. Връзки с обществеността

- 5.1. Участие в национални и международни форуми
- 5.2. Популяризиране на Програмата

6. Регионално влияние на Програмата

- 6.1. Трансфер на ноу-хау в Сърбия и Черна гора
- 6.2. Трансфер на ноу-хау в Албания

7. Анализ на дейността.

- 7.1. Проблеми и изводи
- 7.2. Перспективи и предизвикателства

8. Приложения

- 8.1. Приложение 1 – Подкрепа на Президента
- 8.2. Приложение 2 – Отчет за дейността на Програмата от април 2000 – декември 2003
- 8.3. Приложение 3 – Отчет за дейността на ЦПСА София от април 2000 – декември 2003
- 8.4. Приложение 4 – Отчет за дейността на ЦПСА Пловдив от април 2000 – декември 2003
- 8.5. Приложение 5 – Отчет за дейността на ЦПСА Сливен от април 2000 – декември 2003
- 8.6. Приложение 6 – Отчет за дейността на ЦПСА Велико Търново от април 2000 – декември 2003
- 8.7. Приложение 7 – Поздравителен адрес от г-жа Соня Янкулова
- 8.8. Приложение 8 – Поздравителен адрес от г-н Илко Димитров

1. Резюме

Изминалата 2003 година е четвъртата година от дейността на Програма “Социална адаптация на освободените военнослужещи в гражданското общество” в България. И през тази година Програмата работи в изпълнение на своите първоначално поставени цели и задачи:

- Да подпомогне прехода на освободените военнослужещи към цивилния начин на живот и интеграцията им в гражданското общество при приемливо ниво на социално напрежение;
- Да подпомогне освободените и подлежащи на освобождаване кадрови военнослужещи и членове на техните семейства за реализацията им на пазара на труда.

Изпълнението на поставените цели и основни задачи на Програмата на практика се реализираше чрез дейностите на централните за преквалификация и социална адаптация /ЦПСА/, които включват:

- провеждане на срещи във военните поделения и гарнизони с цел информиране на военнослужещите за услугите, които Програмата предоставя;
- регистриране на военнослужещите и членове на техните семейства, създаване на база данни, улесняваща намирането на подходящ кандидат за всяко заявено в централите свободно работно място;
- предоставяне на информация за необходимите документи и реда за участие в мотивационни и преквалификационни курсове;
- организиране и провеждане на мотивационни тренинг курсове, на които военнослужещите и членовете на семействата им получават знания и умения за търсене на работа, за кандидатстване и подготвяне на необходимите документи за работа, както и за явяване на интервю;
- предоставяне на информация за обучаващи организации, предлагащи преквалификационни курсове;
- професионално ориентиране чрез подпомагане при избора на нова професия и на подходящ курс за преквалификация;
- съдействие при търсене и устройване на работа;
- предоставяне на индивидуални консултации:
 - финансово-икономически;
 - социалнопсихологически;
 - юридически.
- съдействие и оказване на практическа помощ на желаещите да започнат собствен бизнес за генериране на бизнес идеи и първоначални знания за стартирането му. Изготвяне на бизнес план и юридически консултации;

- инициране на проекти за разкриване на нови работни места;
- създаване на ползотворни връзки и контакти с бюра по труда, агенции по човешки ресурси и работодатели с цел обявяване на свободни работни места.

1.1. Структура на Програма “Социална адаптация”

Структурата на Програмата включва следните звена:

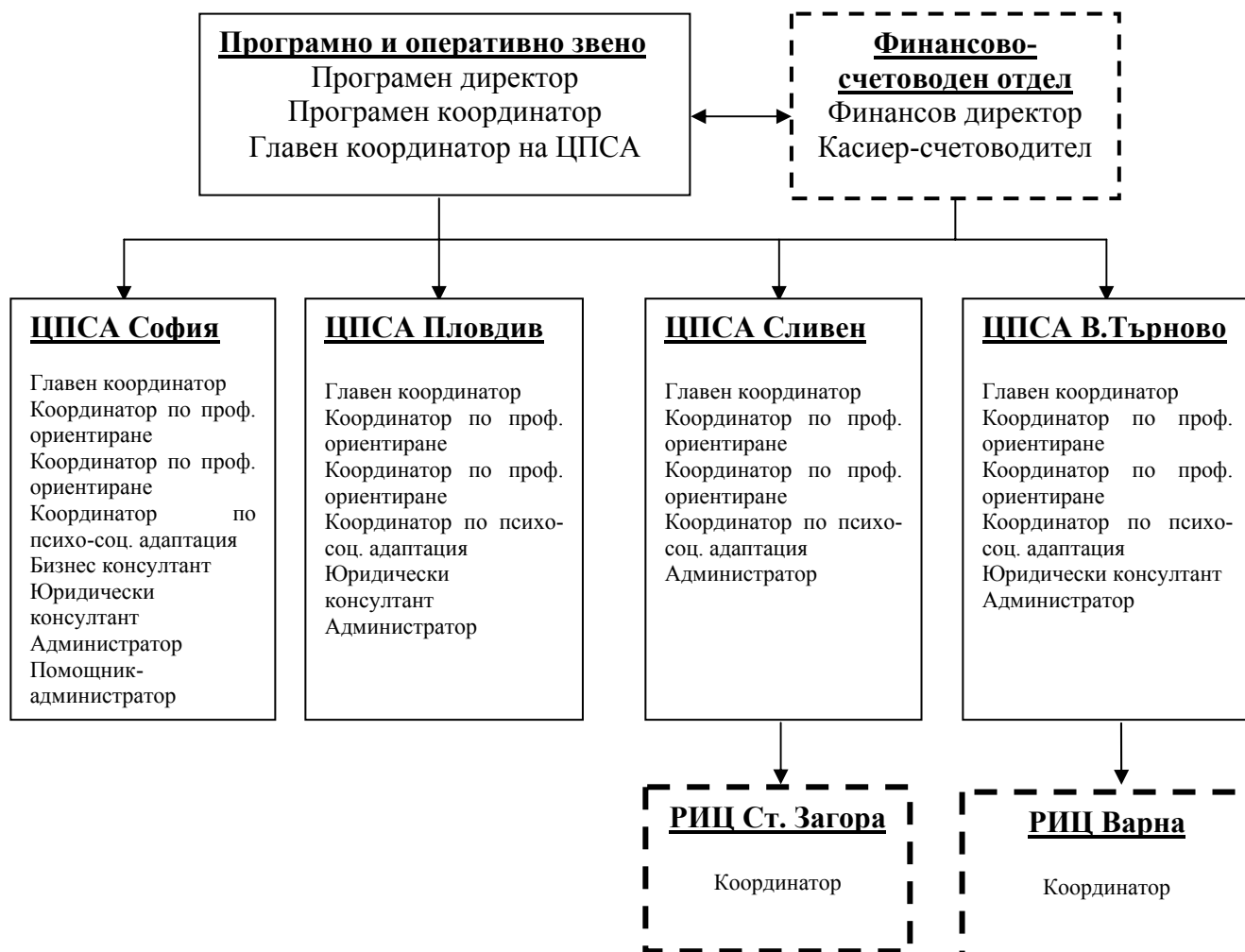
Програмно и оперативно звено - включващо програмен директор и програмни координатори;

Финансово-счетоводен отдел - включващ финансов директор и касиер-счетоводител;

Центрове за преквалификация и социална адаптация /ЦПСА/ – общо 4 на брой в градовете София, Пловдив, Сливен и Велико Търново. ЦПСА се ръководят от главни регионални координатори, а в тях работят координатори по психо-социална адаптация, професионално ориентирани, бизнес консултанти, юридически консултанти и администратори. Всички са служители на Фондация “Ресурсен център”.

Регионални информационни центрове /РИЦ/ - в началото на 2003 г. към ЦПСА Велико Търново работеха два РИЦ-а - в градовете Шумен и Варна, а към ЦПСА Сливен - един РИЦ - в град Стара Загора. През м.юли 2003 г. РИЦ Шумен беше закрит. Към края на календарната 2003 г. към Програма “Социална адаптация” функционират два РИЦ-а - във Варна и Стара Загора.

СТРУКТУРА НА ПРОГРАМА “СОЦИАЛНА АДАПТАЦИЯ”

1.2. Характеристика на центровете за преквалификация и социална адаптация

И през 2003 г. центровете за преквалификация и социална адаптация продължиха да работят на територията на цялата страна при досегашното разпределение на регионите.

- ЦПСА София координира 8 административни области - София, София област, Благоевград, Кюстендил, Перник, Враца, Монтана, Видин;
- ЦПСА Велико Търново координира 11 административни области – Велико Търново, Варна, Добрич, Плевен, Ловеч, Разград, Търговище, Русе, Силистра, Шумен, Габрово;
- ЦПСА Пловдив координира 6 административни области – Пловдив, Пазарджик, Стара Загора, Хасково, Кърджали, Смолян;
- ЦПСА Сливен координира 3 административни области - Сливен, Ямбол, Бургас и отчасти Стара Загора.

Въпреки че ЦПСА координират различни по територия региони, процентът на регистрирани освободени военнослужещи и членове на техните семейства в тях е приблизително еднакъв – в ЦПСА София са регистрирани 28 % от общия брой, в ЦПСА Велико Търново – 24 %, в ЦПСА Пловдив – 19 % и в ЦПСА Сливен – 29 %.

Регионът на ЦПСА Сливен се характеризира с най-масовите и тежки съкращения по План 2004, които са в Трети армейски корпус. Регионът на ЦПСА Велико Търново се отличава с това, че на неговата територия са разположени всички висши военни училища с изключение на Военна академия, която се намира в София. Вследствие на това освободените военнослужещи от региона на ЦПСА В.Търново са с най-висока степен на образование, бивши преподаватели от ВУЗ-овете. Регионът на ЦПСА София е характерен с това, че на неговата територия се намира един от най-слабо икономически развитите райони в страната – Северозападна България, където процесът на трудоустрояване се осъществява значително по-трудно в сравнение с останалите региони в страната. Положителното в региона на ЦПСА София е, че центърът е разположен в столицата, където има значителен брой свободни работни места, което компенсира гореспоменатия външен фактор. Също така чрез ЦПСА София се осъществява прякото сътрудничество с Министерство на отбраната - отчитане на Програмата, договаряне на съвместни инициативи и други. Регионът на ЦПСА Пловдив обхваща територията на Южен Централен Район, който се характеризира с висок процент на безработица и постоянен спад в икономическото развитие. ЦПСА Пловдив работи предимно с освободени кадрови военнослужещи от сухопътните войски и военно-въздушните сили.

2.Партньорство между Фондация “Ресурсен център” и Министерство на отбраната

Съвместната работата между двете институции и през 2003 г. премина в духа на **коректните партньорски взаимоотношения**. От началото на 2003 г. месечните отчети за дейността на центровете за преквалификация и социална адаптация, както и обобщените тримесечни анализи на Програма “Социална адаптация” **се предоставят за информация** в Отдел “Социална адаптация” към Дирекция “Кадрова политика и социална адаптация” на Министерство на отбраната. Програмата беше подкрепена и от Президента на Република България /вж. Приложение 1/. На 31 юли 2003 г. двете институции преподписаха Споразумението между Фондация “Ресурсен център” и Министерство на отбраната по отношение изпълнението на Програма “Социална адаптация”. В т.8 от Споразумението се отбелязва, че двете страни се споразумяват при възможност да организират и провеждат контактни трудови борси с цел осъществяване връзка между работодателите и подлежащите на освобождаване от кадрова военна служба военнослужещи.

2.1.Съвместни инициативи

В края на 2003 г. Изпълнителна агенция “Военни клубове и информация” към Министерство на отбраната организира трудови борси в градовете Сливен, София, Пловдив, Шумен и Плевен под мотото “*Военен талант – гражданска професия*”. Фондация “Ресурсен център” чрез центровете за преквалификация и социална адаптация по места участва в трудовите борси със свои щандове.

Първата трудова борса беше на 13 ноември 2003 г. в гр.Сливен. Координаторите от ЦПСА Сливен взеха пряко участие в нейното организиране под формата на срещи с работодатели за покана и участие в трудовата борса; информиране на целевата група; информиране на други партниращи организации /Бюро по труда, обучаващи организации/; информиране на медиите. На борсата присъстваха общо 14 работодатели и тя беше посетена от 70 освободени от армията военнослужещи.

На 20-21 ноември 2003 г. в Централния военен клуб в София се откри трудовата борса в столицата, на която със свой щанд участва ЦПСА София. Проявеният интерес към дейността на Фондация “Ресурсен център” и най-вече към Програма “Социална адаптация” беше значителен. Почти всички координатори от ЦПСА София бяха на щанда и предоставяха консултации и информация на посетителите – освободени военнослужещи, бизнес среди, медии. Резултатите от проведената борса бяха следните:

-19 освободени военнослужещи бяха насочени към свободни работни позиции, обявени в ЦПСА София;

- 8 освободени военнослужещи се регистрираха в ЦПСА София;
- 8 бяха поканени за интервю за обявени свободни позиции;
- бяха осъществени контакти с 2 работодатели / ТБ Биохим и БУАСТРАД/;
- бяха предоставени и 10 юридически консултации.

Участието на Фондация “Ресурсен център” на трудовата борса в София бе отразено широко в медиите с материали във в. “ТРУД”, в. “24 ЧАСА”, в. “СТАНДАРТ” и в. “БЪЛГАРСКА АРМИЯ”, БТА, Българското национално радио, както и в ТВ ДИЕМА2, където беше излъчено интервю с главния координатор на центровете за преквалификация и социална адаптация г-н Калоян Паргов.

На 20 ноември 2003 г. се откри трудовата борса и в гр.Пловдив, в която участва екипът на ЦПСА Пловдив. Фондация “Ресурсен център” се представляваше от координатора по психо-социална дейност и координатора по професионално ориентиране. На работодатели и военнослужещи бяха предоставени рекламни брошури.

Конкретните резултати от участието в борсата бяха:

- осъществен бе личен контакт с 10 нови фирми, пред които беше презентирана Програмата, раздадени бяха рекламни брошури и се обсъдиха възможностите за сътрудничество при устройване на работа на бивши военнослужещи и членове на техните семейства;
- щандът бе посетен от над 70 военнослужещи, които бяха запознати с работната позиция, обявена от “Еко Петролиум” ООД – водач на таксиметров автомобил Мерцедес;
- заявени бяха 6 работни позиции;
- актуализирана бе информация за военнослужещите, проведени бяха индивидуални разговори по юридически въпроси.

ЦПСА Велико Търново взе участие в проведените трудови борси в гарнизонните военни клубове в градовете Шумен и Плевен, съответно на 25 ноември 2003 г. и на 11 декември 2003 г. Фондация “Ресурсен център” беше представена от координатора по психо-социална адаптация и координатора по професионално ориентиране. Резултатите от проведената в гр.Шумен борса бяха следните:

- посетили щанда на ФРЦ – 79;
- запознати с услугите, предлагани в ЦПСА – 6;
- консултирани относно представянето пред работодател – 4;
- внесени промени в регистрационните карти – 23;
- новорегистрирани освободени военнослужещи – 2;
- информирани за свободни работни позиции – 79;
- насочени към свободна работна позиция – 48.

От отчета на координаторите от ЦПСА Велико Търново се вижда, че трудовата борса в гр.Плевен е проведена при по-високо ниво на организация, което е видно от резултатите:

- насочени към свободна работна позиция – 110;
- посетили щанда на ФРЦ – 151;
- запознати с услугите, предлагани в ЦПСА – 13;
- консултирани относно представянето пред работодател – 7;
- внесени промени в регистрационните карти – 31;
- новорегистрирани освободени военнослужещи – 2;
- информирани за свободни работни позиции – 83.

През 2003 г. експертите от ИА “Военни клубове и информация”, които работят в ЦПСА, оказваха необходимото съдействие на координаторите на Фондацията при организирането на посещения в подразделенията, засегнати от реформата през 2003 г. - първоначално за презентиране на програмата, а впоследствие и за провеждането на мотивационните тренинг курсове.

Изводите на Министерство на отбраната по отношение на съвместно изпълняваната с Фондация “Ресурсен център” Програма “Социална адаптация” са следните:

-изградените ЦПСА играят съществена роля за провеждане на мотивационните курсове и подпомагане на освободените военнослужещи при намиране на работа;

-координаторите от ЦПСА са натрупали богат практически опит, доказали са своя висок професионализъм и са необходими за Програмата;

-дейността на ФРЦ в Програмата за социална адаптация на кадровите военнослужещи е важна и необходима;

-взаимодействието между Министерство на отбраната и Фондацията е условие при кандидатурата ни за НАТО;

-изградената в партньорство с Фондацията система за социална адаптация в Българската армия предизвиква интерес от страните - членки и кандидат-членки на НАТО.

2.2.Реформата в Българската армия през 2003 г.

В началото на м.юни 2003 г. от кадрова служба бяха освободени около 5 000 военнослужещи. За разлика от предходните години мнозинството военнослужещи с връчени предизвестия са хора на възраст до 45 год., в това число и такива с военна служба по-малко от година. Поради малкия им стаж в армията по-голямата част от съкратените военнослужещи за 2003 г. са без право на пенсия след освобождаването им.

Във връзка с направените съкращения на щатове по План 2004 екипите на ЦПСА осъществиха редица посещения по подразделения с цел представяне на Програмата и впоследствие провеждане на мотивационните тренинг курсове. Съдействие при изготвяне на графиците за посещения те получиха от експертите на Министерство на отбраната, които работят в ЦПСА. През 2003 г. екипът на Фондация “Ресурсен център” е реализирал общо 289 посещения на 218 подразделения. Вследствие на намаляване на щатове през 2003 г. в централите за преквалификация и социална адаптация в страната са се регистрирали нови 4 232 съкратени военнослужещи и членове на техните семейства. Трябва обаче да отбележим, че тази цифра включва и освободени от армията военнослужещи от предишни години, но техният процент е сравнително нисък.

Най-засегнат от реформата беше регионът на **ЦПСА Сливен**, като масово бяха съкратени военнослужещи в градовете Стара Загора, Айтос, Карнобат, Созопол, Елхово, Ямбол, Атия, Сливен, Бургас и други по-малки населени места. Екипът на ЦПСА Сливен е реализирал 84 посещения на 82 подразделения и гарнизони. Вследствие на реформата новорегистрираните военнослужещи в ЦПСА Сливен за 2003 г. са 1276.

В региона на **ЦПСА В.Търново** в изпълнение на План 2004 бяха ликвидирани 8 подразделения в гарнизоните Телищ, Ловеч, Бутово, Добрич, Балчик, Русе, Плевен и Силистра и реорганизирани 22, от които 11 военни окръжия. Реформата във Въоръжените сили засегна приблизително 1250 кадрови военнослужещи. Екипът на центъра е осъществил 54 посещения на 38 подразделения. Броят на регистрираните в центъра военнослужещи и членове на техните семейства се увеличи с 819 души.

Реформата в района на **ЦПСА Пловдив** обхваща кадрови военнослужещи от 49 подразделения. От края на м. февруари до 14 април 2003 г. екипът посети всички тези подразделения. През 2003 г. бяха закрити 2 подразделения – в Пловдив и Харманли, но бяха засегнати редица гарнизони, в които бе редуциран броят на кадровите военнослужещи. Населените места, засегнати от реформата, са Пловдив / с най-много на брой подразделения/, Пазарджик, Хасково, Харманли, Момчилград, Кърджали, Карлово, Казанлък, Калофер, Асеновград и други, намиращи се в техните околности. През изминалата година екипът на ЦПСА Пловдив е реализирал 79 посещения на 49 подразделения. Новорегистрирани са 799 души.

За региона на **ЦПСА София** общият брой на съкратените военнослужещи през годината е 1216 души. Вследствие на промените в Наредба №4 в центъра бяха регистрирани и наборните военнослужещи, освободени от военна служба поради негодност за изпълнение. През 2003 г. екипът на ЦПСА София осъществи 72 посещения в 49 подразделения. Новорегистрираните представители на целевата група са общо 1 338 души.

3. Дейности по Програмата

3.1. Преквалификация

Въпреки че преквалификацията на освободените кадрови военносслужещи не се извършва от Фондация “Ресурсен център”, през 2003 г. ЦПСА изиграва важна роля в този процес. Координаторите на Фондацията непрекъснато осъвременяваха базата си данни от преквалифициращи организации по центровете. В информационните беседи по подразделения те разясняваха на подлежащите на освобождаване военносслужещи техните права по силата на Чл. 223 от ЗОВС, който им дава право на безплатен преквалификационен курс, както и предоставяха информация за лицензирани обучаващи организации по места. Болшинството от новоосвободените военносслужещи се възползваха от това си право. Най-предпочитаните специалности през 2003 г. бяха чуждоезиково обучение /предимно английски език/, компютърна грамотност, управление на малък и среден бизнес, водач на МПС за повишаване на придобитата степен, както и преквалификационни курсове за придобиване на практически умения като готвач, заварчик, монтьор на различен тип техника, охранителна дейност и др.

Основният проблем при преквалификационните курсове е, че обучаващите организации не обвързват обучението с последваща професионална реализация на трудовия пазар. В сключените договори с Министерство на отбраната липсва подобна клауза. Единични са практиките, когато обучаващите организации се ангажират с трудоустрояване на своите курсисти.

3.2. Професионално ориентиране

Дейностите по професионално ориентиране през 2003 г. бяха насочени към осъществяване на контакти основно с работодатели, частни агенции по човешки ресурси и Бюрата по труда към Агенцията по заетостта. Положителна тенденция в това направление е фактът че, през изминалата година се увеличи броят на заявяваните работни позиции извън сферата на охранителната дейност. Безплатният подбор на персонал, който ЦПСА извършват и богатата база данни са силната страна на това направление и поради тази причина ЦПСА са предпочитан партньор сред работодателите. Основните проблеми в сферата на професионалното ориентиране са свързани с осъществяване на бърза и навременна обратна връзка с целевата група относно тяхната реализация. Тя се осъществява предимно чрез телефонни обаждания при информиране за свободни работни позиции, като в регионите, в които не са локализиран ЦПСА контактите с регистрираните в центровете са по-редки. Често срещан проблем при работата с работодателите е и непълно или невярно представяне на работната позиция относно работно време и заплащане, както и липса на обратна връзка за актуалността на работната позиция - дали е заета и от кого. Също така практиката показва, че

насочването на по-голям брой кандидати за свободна работна позиция не е ефективно. Необходимо е прецизиране на предварителния подбор с цел повишаване на броя на успешните назначения, към което ще бъдат насочени усилията на координаторите по професионално ориентиране и психосоциална адаптация през 2004 г. Масираната рекламна кампания за центровете за преквалификация и социална адаптация, която Министерство на отбраната инициира в периода април-юни 2003 г., даде добри резултати и доведе до по-голяма активност от страна на работодателите, които сами търсеха услугите на ЦПСА. Във връзка с това през 2004 г. Програмата ще положи усилия за по-активна политика за рекламиране на нейните услуги. Необходимо е да бъдат актуализирани и отпечатани нови рекламни брошури за работодатели. По тази причина беше иницирано и изграждането на Internet Job Portal /виж т.4.2./, който има за цел да срещне интересите на работодатели и търсещи работа. Необходимо е и актуализация на специалния софтуеър на Програмата, в който да бъде въведена опция “Неустроени на работа освободени военнослужещи”, за да се улесни работата на координаторите.

Въпреки гореспоменатите проблеми резултатите от тази дейност през 2003 г. бяха добри. Бяха осъществени 1 250 работни контакти с общо 827 различни работодатели. В резултат на това през 2003 г. в ЦПСА в страната са заявени 2 291 свободни работни позиции. През 2003 г. 1 979 регистрирани са насочени към конкретна свободна позиция. От тях работа са започнали 774 души, като 27 от общия брой са стартирали собствен бизнес. Обявените работни места се оказват повече от заетите, което се дължи, от една страна, на високите изисквания на работодателите и невъзможността на част от целевата група да покриват тези критерии и, от друга - на нежеланието на военнослужещите да започнат работа, която не отговаря на очакванията им.

3.3. Психосоциална дейност

През изминалата отчетна 2003 г. психосоциалната дейност в ЦПСА се свързва със следните направления:

- провеждане на презентации по Програма «Социална адаптация» в поделенията, засегнати от реформата;
- организиране, провеждане и отчитане на мотивационни тренинг курсове с кадровия състав;
- провеждане на психологически консултации;
- провеждане на психологически подбор на кадри за обявени работни позиции от работодателите в страната;
- консултации по оформяне на документи и договори за курсове по преквалификация;

- подготовка на представителите на целевата група чрез индивидуална работа с тях за успешно кандидатстване за работа и изготвяне на необходимите документи.

През 2003 г. в мотивационни тренинг курсове към Фондация «Ресурсен център» са участвали общо 2 561 кадрови военнослужещи. При направените предварителни посещения по подразделения за представяне на Програмата екипът на Фондацията установи, че при голяма част от военнослужещите липсва нагласа за това, какво биха правили след изтичане на връченото им предизвестие. Въпросите, които ги вълнуваха най-силно, бяха преди всичко от юридически характер и това има своето логично обяснение. В същото време, обаче, самите дискусии ни дадоха възможност да анализираме поведението и нагласите на кадровите военнослужещи и по време на мотивационните курсове да акцентираме върху онези моменти, които за тях са от съществено значение. Огромно удовлетворение за екипа на Програмата донесоха споделените от военнослужещите по време на дискусиите и беседите мнения, че са предпочели Фондация «Ресурсен център» по препоръка на свои колеги, преминали мотивационно обучение в предишните ни курсове. Не са малко и тези, които са научили за курсовете от нашите презентации в подразделенията и споделят, че очакванията им по отношение на получената информация съществено са били надминати. Мотивационните тренинг курсове са източник на много информация, която е необходима за бъдещото професионално реализиране на военнослужещите. Те са основата за по-нататъшната ни работа, като по време на тези срещи опознаваме желанията и възможностите на хората от целевата група, което улеснява дейността ни във всички други направления. За нас е важно да отбележим, че в самото начало голяма част от военнослужещите приемат курса песимистично и скептично. По време на беседите откриваме и причината за недоверието – името «мотивационен» е неприемливо за голяма част от тях. По време на работата те разбират, че акцентът на курса пада върху планирането на бъдещата кариера и е с чисто образователен характер и променят своето отношение.

Разбира се, има какво да се оптимизира по отношение провеждането на мотивационните тренинг курсове. Препоръките от страна на военнослужещите са следните:

- да се използва мултимедия;
- да бъде по-продължителен;
- да се наблегне повече на практичната част;
- да се подготви брошура с най-ценните съвети;
- да се подобри нагледната информация и т.н.

По отношение индивидуалната работа с целевата група за 2003 г. в ЦПСА Пловдив са отчетени 684 индивидуални консултации, като 127 военнослужещи са преминали през подбор и са били насочени към свободни работни позиции. В ЦПСА Велико Търново предоставените психо-

социални консултации са 237, в ЦПСА София - 102, а в ЦПСА Сливен – 54 индивидуални и 11 групови.

В ЦПСА София беше проведен и подборът за най-голямата заявка до момента в Програмата, направена от фирма “ВИПлюс” ООД /виж т.4.3/. Съвместният подбор с “ВИПлюс” ООД беше организиран във връзка с направената от “Еко Петролеум” заявка за 700 работни места за позицията таксиметров шофьор. В ЦПСА София се проведе предварителният подбор, интервютата с кандидатите (71 на брой), тестовете (39 души) и част от обработката на тестовите резултати.

През 2004 г. Фондация “Ресурсен център” ще подобри методиката на провеждане на мотивационни тренинг курсове на база на натрупания опит до момента. В модулите на мотивационния тренинг курс ще бъдат въведени техники за справяне със стреса, изготвяне на стратегия за търсене на работа, включване на бизнес и юридически консултации, повече практически упражнения. Също така ще се акцентира върху уменията за самопрезентация, като се наблегне на частта за професионално значимите качества и конкретно на тези от тях, които са преносими, т.е. имат значение за всяко едно работно място – комуникативност, умения за работа с документи, умения за работа с хора.

3.4. Бизнес консултиране

През 2003 г. бизнес направлението на Програмата работи в следните насоки:

- предоставяне на консултации на желаещите да стартират собствен бизнес – общо 170;
- набиране и актуализиране на информацията относно предлагане на кредитен ресурс за малък и среден бизнес в страната;
- идентифициране на бизнес ниши;
- инициране на проекти за разкриване на свободни работни места и стимулиране на предприемачеството сред представителите на целевата група;
- организиране и провеждане на обучителни семинари.

Бизнес консултантите в центровете за преквалификация и социална адаптация работят в тясно сътрудничество с юридическите консултанти, като съвместно участват в регистрацията на легална търговска дейност. И през тази година практиката показва, че активността на освободените военнослужещи за стартиране на собствен бизнес е твърде ниска. Едва 27 души са започнали самостоятелна търговска дейност през 2003 г. Реализираните бизнес идеи най-често са в сферата на услугите – разкриване на магазини, малки заведения, интернет зали, газостанции, транспортни услуги и др. Наблюдава се тенденция освободените военнослужещи от провинцията да стартират собствен бизнес в сферата на селското стопанство – отглеждане на билки, малини, животновъдство. А в

регионите на страната, където съществуват предпоставки за развиване на селски и културен туризъм - проявяват интерес към стартирането и на подобен вид дейности. По тази причина през третото тримесечие на 2003 г. в ЦПСА Велико Търново се организира семинар на тема “Туризмът – семеен бизнес”, в който взеха участие бивши военнослужещи, желаещи да развият собствен бизнес. Семинарът беше организиран съвместно с Областната служба за съвети в земеделието в гр. В.Търново. На него бяха представени дейностите, които могат да бъдат финансирани, условията, на които трябва да отговарят кандидатите, сроковете за подаване на проектни предложения, необходимите документи и законова рамка. По-късно беше направено и предложение за включване на нови селища от региона на община В.Търново в мерките на Програма САПАРД “За развиване на селски туризъм”, което е прието на сесия на Общинския съвет. Други обучителни семинари, организирани от ЦПСА В.Търново през изтеклата година, са свързани с билкопроизводството и данъчно облагане, социално осигуряване и счетоводна отчетност на малки и средни земеделски стопанства.

На територията на ЦПСА Пловдив се реализира проектът “Насърчаване на предприемачеството и кредитиране на безработни жени”, финансиран по програма PHARE Access. В рамките на този проект бяха обучени 25 безработни съпруги на военнослужещи от Пловдивска и Хасковска област, което приключи с разработване на индивидуални бизнес планове. Две от тях са кандидатствали за кредитиране от Микрофонд София, а други две са се насочили към банкови институции поради по-големия размер на търсените средства. Иницирирана е и идея за проект “Развитие на кариерата и бизнес възможности за неработещи младежи.” Стойността на проекта се предвижда да бъде около 10 хил. лири стерлинги. Подготвени са необходимите документите за кандидатстване по Програмата за международно развитие към Британското посолство. Проектът е в листа на чакащите за финансиране.

През 2003 г. ЦПСА София иницирира съвместен проект между Фондация “Ресурсен център”, Микрофонд ЕАД и “Велмар Брокер” ООД. Целта на проекта е осигуряване на безрисково финансиране на съкратени военнослужещи и членове на техните семейства посредством сключване на дългосрочни застраховки “Живот” с инвестиционен характер, носещи доходност от 10% на година. Дългосрочните застраховки се използват като обезпечение при получаване на заем от “Микрофонд” ЕАД. Кредитите могат да бъдат използвани за разкриване на частни фирми, работещи в отрасъл “Селско стопанство”. При стартиране на фирмената дейност проектът осигурява контакти с водещи производители от хранително-вкусовата и парфюмерийно-козметичната промишленост, които да проведат обучение “Добра производствена и технологична практика”. По този начин фирмите ще отговарят напълно на условията на конкурентния пазар и ще могат да се впишат в пазарните ниши.

Предимствата на проекта са следните:

- военнослужещите ще могат да инвестират получените обезщетения след съкращаването им от армията и да получат допълнителни доходи в рамките на 10 годишен период;
- използването на тези средства като обезпечение ще доведе до вземането на ефективен кредит за започване на самостоятелна търговска дейност;
- осигуряване на пазари – направено е предварително маркетингово проучване какви суровини изкупуват големите производствени фирми, като съкратените военнослужещи биват насочвани към най-ефективното производство;
- използването на получените средства водят до получаване на допълнителна доходност и инвестиция за бъдещ период.

В процеса на работа по проекта се сключи договор с “Велмар Брокер” ООД, съвместно с който бяха разработени икономическите показатели по дългосрочната застраховка “Живот” и процентът на допълнителните доходи – 10% годишно, които ще се получат при реализацията на тази схема. Разработи се и специална схема с “Микрофонд” ЕАД за предоставянето на кредити за новорегистрирани фирми с използване на обезпечението от дългосрочната застраховка “Живот” с инвестиционен характер. Създадоха се контакти и с големи фирми за обучение в “Добра производствена и технологична практика”, както и сключване на договори за изкупуване на продукцията.

Условията за отпускане на кредити по тази схема, които бяха договорени с “Микрофонд” ЕАД, са следните:

СТАРТ- КРЕДИТИ ЗА СТАРТИРАЩ БИЗНЕС*

ЦЕЛ- оборотни средства, инвестиция

СУМА- до 10 000 лв.

ЛИХВА- от 15%

ТАКСА УПРАВЛЕНИЕ- таксата е годишна и се определя в зависимост от срока на кредита.

СРОК ЗА ПОГАСЯВАНЕ- до 24 месеца

ГРАТИСЕН ПЕРИОД - до 3 месеца- през гратисния период се изплаща само дължимата лихва.

ОБЕЗПЕЧЕНИЕ- застраховка живот - тарифа ОЖВ – съвместен продукт на “Велмар Брокер” ООД, “Микрофонд” ЕАД и ЗК “Орел Живот” АД.

МИКРОКРЕДИТИ*

ЦЕЛ- оборотни средства

СУМА- до 3 000 лв.

ЛИХВА- от 15 %

СРОК ЗА ПОГАСЯВАНЕ- до 24 месеца

ПЛАЩАНЕ ПО КРЕДИТА- на равни месечни вноски

ОБЕЗПЕЧЕНИЕ- 2 поръчители или застраховка живот - тарифа ОЖВ – съвместен продукт на “Велмар Брокер”ООД, “Микрофонд”ЕАД и ЗК”Орел Живот”АД

*** Условията важат за кредити със срок над 12 месеца.**

Координаторите на Фондация “Ресурсен център” разработиха и редица проектни предложения в партньорство с други организации, свързани както с допълнително набиране на финансови средства, така и с разширяване на услугите, предоставяни по Програмата. Бяха изготвени следните проекти:

- Програма Women Mayors Link на Пакта за стабилност – водещ кандидат Община Лясковец, \$ 30 350;
- Програма “Малки грантове” на Световната банка, \$ 10 261.19;
- Програма ФАР «Икономическо и социално сближаване», Развитие на културния туризъм в България – проект “Създаване и промоция на културен маршрут “По пътя на легендите за средновековните манастири”, € 207 402. Целта на проекта е разработване на интегриран туристически продукт, включващ мрежа от пет средновековни манастира и релевантната им промоция. По този проект се предвижда и обучение на група от 30 човека по “Hospitality and Leisure Management”, към която ще бъдат насърчени да участват и бивши офицери, които след приключване на обучението си да продължат да работят в сферата на културния туризъм, за чието развитие проектът създава необходимите предпоставки. Също така след направен обществен дебат по проекта, бяха поканени и бивши офицери, които да стартират собствен бизнес в сферата на предлагане на туристически услуги при успешната реализация на проекта.
- Програма ФАР «Икономическо и социално сближаване», “Развитие на високо-технологични бизнес инкубатори” – проект «Създаване на високо-технологичен инкубатор», € 477 880;
- Програма ФАР «Икономическо и социално сближаване», Инициативи на пазара на труда – проект «Собственият бизнес – втори шанс за реализация», който следва да се реализира през 2004 г. на територията на област Добрич;
- Програма ФАР «Икономическо и социално сближаване», Инициативи на пазара на труда – Проект “Туристически микродестинации в десет региона на България”;

- Програма за международно развитие към Британското посолство - Проект "Развитие на кариерата и бизнес възможности за неработещи младежи", 10 000 лири стерлинги.

Изводите, които можем да направим относно дейността по бизнес направлението, са следните:

- активността на освободените военнослужещи за стартиране на собствен бизнес е слаба.

Наблюдава се обаче тенденция за осъзнаване на нуждата от самонаемане поради трудностите при намиране на подходяща работа вследствие на високия процент на безработица. Това е така, може би и поради факта, че през 2003 г. бяха освободени предимно млади на възраст военнослужещи, което предполага и по-голяма инициативност от тяхна страна;

- основен проблем на целевата група е липсата на всякакви познания за стартирането на собствен бизнес. Поради това те се нуждаят от по-дългосрочно обучение. През 2004 г. координаторите на Фондацията ще продължат активно да насочват новоосвобождаваните военнослужещи към преквалификационни курсове за управление на малък и среден бизнес;

- процесът на стартиране на собствен бизнес по принцип е бавен, свързан с много бюрократични препятствия, забавяне от страна на институциите при вземане на решения за отпускане на кредити, издаване на разрешителни и др.;

- много от военнослужещите, след като задълбочено анализират своята бизнес идея, се отказват от нейната реализация и предпочитат да бъдат наети на работа;

- освободените военнослужещи проявяват интерес към възможността да получат кредит при преференциални условия, предвид сложността на икономическата ситуация в страната;

- търсят се консултации, свързани предимно с намирането на партньори и пазари, възможности за идентифициране на подходящи бизнес ниши;

- освободените военнослужещи **се нуждаят във висока степен от протекционизма** на ЦПСА, за да се решат да стартират собствен бизнес.

3.5. Юридически консултации

Предоставените юридически консултации през 2003 г. са общо 836 на брой, разпределени по центрове, както следва:

ЦПСА Пловдив – 449 /54 %/;

ЦПСА София – 233 /28 %/;

ЦПСА Велико Търново – 100 /12 %/;

ЦПСА Сливен – 54 /6 %/.

Водещо място заемаха въпросите, свързани с общите проблеми на военнослужещите във връзка с тяхното освобождаване от редовете на Българската армия, а именно: връчване на

предизвестия и заповеди за уволнение, прекъсване на предизвестията, задължения по сдаване на числящо се имущество, възможности за пенсиониране по общия ред и преди изтичане на предизвестията и изчисляване на дължимото обезщетение, закупуване на осигурителен стаж, прекратяване на договора за кадрова военна служба по взаимно съгласие, ползване на редовни отпуски, промени в статута на военнослужещи при закриване и реорганизация на подразделения, проблеми с ведомствените жилища. Консултации от този тип бяха предоставяни предимно в периода на връчване на предизвестията и по време на мотивационните тренинг курсове.

Наред с тези общи проблеми, които се поставяха от множество военнослужещи, имаше и различни специфични проблеми, изискващи предоставянето на специализирани консултации. Основно тези консултации бяха свързани със започване на легална търговска дейност и самостоятелен бизнес и необходимата за това регистрация на фирми. Бяха изготвени и предоставени необходимите документи. Дадох се и необходимите указания за извършване на регистрацията.

Във връзка с предстоящите нови съкращения през 2004 г. предоставянето на юридически консултации ще бъде необходимо и отново ще бъде основно направление на Програмата.

3.6. Постигнати резултати от април 2000 до края на 2003 г.

За периода април 2000 – декември 2003 г. в ЦПСА за цялата страна са регистрирани общо 10 310 освободени военнослужещи и членове на техните семейства с общо 22 528 посещения за информация и консултации. Съотношението между регистрирани и посещения е приблизително 1:2. Трябва обаче да отчетем факта, че най-голяма активност и посещаемост се наблюдава от тези представители на целевата група, които живеят в и около градовете, в които работят ЦПСА. Останалите освободени военнослужещи осъществяват контакт с координаторите предимно по телефон. Съотношението между регистрираните офицери, старшини и сержанти и членове на семейства е следното:

- 5 451 офицери, или 53 % от общия брой;
- 4 079 старшини и сержанти, или 40 % от общия брой;
- 780 членове на семейства, или 7 % от общия брой.

От всички регистрирани лица 10 073 имат право да работят, като тази бройка включва регистрирани военнослужещи от резерва и членове на семейства. Останалите 237 човека са военнослужещи, които към края на 2003 г. са все още в разпореждане.

Координаторите от ФРЦ са насочили към свободни работни позиции 4 142 човека, или 41 % от имащите право да работят. С директната помощ на ФРЦ работа са започнали 1 908 от тях, или 19 % от имащите право да работят. Важно е да се отбележи, че през 2003 г. процентът на насочените към

свободна работна позиция варираше между 55 – 63 %, а този на започналите работа със съдействието на ФРЦ между 25 - 29 %. През декември 2003 г. обаче тези проценти рязко спаднаха, което се дължи на факта, че предизвестията на около 3 600 души изтекоха и те преминаха към резерва, т.е. вече подлежат на трудоустрояване, което съгласно метода на изчисляване на тези резултати доведе до тяхното намаляване.

Разпределението на заетите работни позиции е следното:

- високо управленско ниво – 46 човека;
- средно управленско ниво – 169 човека;
- ниско управленско ниво – 261 човека;
- изпълнителски длъжности – 706 човека;
- охрана – 607 човека;
- частни предприемачи – 119 човека.

Общият брой на обявените в ЦПСА работни места е 4 718 в 97 различни населени места. Центровете за преквалификация и социална адаптация осъществиха работни контакти с 499 различни държавни и частни Бюра по труда и Агенции за човешки ресурси в 114 населени места в страната. От Регионалните служби по заетостта се получава информация за обявените в Бюрата по труда работни места.

Фондация «Ресурсен център» разполага с база данни от 1 741 различни работодатели, от които 898 са заявили свободни работни позиции в центровете за преквалификация и социална адаптация.

Екипите на центровете са посетили 238 различни населени места в страната, осъществявайки своята дейност.

Преминалите през мотивационни тренинг курсове са общо 5780 човека, като за целия период на работа на Програмата са посетени общо 703 поделения на Българската армия.

Приложение 2 - Отчет за дейността на Програмата от април 2000 – декември 2003

Приложение 3 - Отчет за дейността на ЦПСА София от април 2000 – декември 2003

Приложение 4 - Отчет за дейността на ЦПСА Пловдив от април 2000 – декември 2003

Приложение 5 - Отчет за дейността на ЦПСА Сливен от април 2000 – декември 2003

Приложение 6 - Отчет за дейността на ЦПСА Велико Търново от април 2000 – декември 2003

4. Други инициативи по Програмата

4.1. Дни за успешен старт в гражданското общество

В периода 19-21 ноември 2003 г. Регионалният информационен център – Варна, съвместно с Бизнес Агенция Варна проведеха “Дни за успешен старт в гражданското общество”, в които взеха участие 26 освободени военнослужещи. Най-голям бе интересът към трудовите консултации, които запознаха освободените военнослужещи с услугите, предлагани във връзка със съдействието за търсене и кандидатстване за работа – как се пише CV и мотивационно писмо, какви въпроси могат да очакват по време на интервю за работа, подходящо поведение и пр., начини за търсене на работа, услугите, предлагани от Бизнес Агенция Варна и Регионалния координатор на Програма “Социална адаптация” за връзка с работодатели. Юридическите консултации засягаха теми от търговското право – юридически аспекти на стартирането на бизнес при различните правни форми на регистрация на предприятие. Бизнес-консултациите бяха от областите на планиране стартирането на собствен бизнес, стъпки при регистрация на фирма, предкредитно консултиране, данъчни аспекти на стартирането на бизнес. По време на мероприятиято, с цел получаване на обратна връзка, бе проучено мнението на освободените военнослужещи чрез погълването на анкетни карти, в които те споделиха своите предложения за подобряване на предлаганите им по Програмата услуги. Отбелязана бе удовлетвореността на всички анкетирани от предоставените услуги, като 92% от тях заявяват, че ще участват и в други мероприятия, организирани по Програма “Социална адаптация” от Фондация “Ресурсен център” и Бизнес Агенция Варна. Постъпило е предложение да се организира трудова борса специално за освободените военнослужещи и да е по-активно тяхното осведомяване относно възможностите, които им се предлагат по Програмата, както и обратна връзка за нейното осъществяване.

4.2. Изграждане на Internet Job Portal

Тази инициатива по Програма “Социална адаптация” стартира през 2003 година. Нейната цел е да се създадат допълнителни условия за икономическа ре-интеграция на освободените военнослужещите чрез тяхното трудоустрояване. През юли 2003 г. беше подписан договор между Фондация “Ресурсен център” и фирма “НИТ – Нови Интернет Технологии” ООД за изграждането на *Internet Job Portal*. Порталът е конструиран с цел да срещне интересите на работодателите, търсещи работна ръка, с търсещите работа освободени кадрови военнослужещи от базата данни на ЦПСА. Това е една допълнителна опция, която стимулира разширяването на контактите с работодателите и увеличава ефективността на процеса на трудоустрояване в цялата страна. Конфиденциалността на личната информация е запазена, като в Интернет не се публикуват лични данни за военнослужещите

като имена, адреси, телефони, образование и др. В допълнение порталът предлага възможност за избор на курс за преквалификация от военнослужещите, които са получили предизвестие и желаят да ползват правата си по чл.223 от ЗОВС. Това допълнение улеснява изключително много избора на курс от военнослужещите. Електронната база данни позволява информацията да се структурира и подреди в достъпен вид. Подходящ алгоритъм дава списък само на фирмите, предлагащи обучението, от което се интересува военнослужещият. Стойността на проекта е 3 000 евро, като Фондация “Ресурсен център” ще откупи правото за ползване на създадения от фирма “НИТ” програмен продукт. От началото на 2004 г. *Internet Job Portal* е активен и вече работи. (<http://jobs.ngorc.net>).

4.3. Сътрудничеството с фирма “ВИПлюс” ООД

През ноември 2003 г. във Фондация “Ресурсен център” беше направена най-голямата до момента заявка за свободни работни места от фирма “ВИПлюс” ООД. Заявените работни позиции са за водачи на таксиметрови автомобили Мерцедес Е200СДИ – около 700-800 души. Проектът е на фирма “ЕкоПетролиум” ООД, която в началото на 2004 г. ще пусне пилотно 350 луксозни таксиметрови автомобили, изработени по специална поръчка от “Мерцедес”. Фондация “Ресурсен център” извърши съвместно с фирма “ВИПлюс” ООД набиране и подбор на освободени военнослужещи, които желаят да започнат работа по обявените свободни работни позиции. За целта на 14 ноември 2003 г. в ЦПСА - София се проведе работна среща на координаторите по психосоциална адаптация към ФРЦ с представители на фирмата - възложител, на която бяха разяснени основните параметри по заявката, както и изискванията при провеждането на подбора. По тази заявка Центровете за преквалификация и социална адаптация набират персонал от територията на цялата страна. От 17 до 21 ноември 2003 г. се извърши подбор и информирание на потенциалните кандидати, които отговаряха на първоначално зададените критерии. Информирани бяха 672 човека, от които за интервю бяха насочени 115 души.

От 01 до 08 декември 2003 г. в ЦПСА София се организираха и провеждаха интервютата с участието на психолози от ФРЦ и фирма “ВИПлюс” ООД. Бяха интервюирани 71 желаещи, след което бяха насрочени две дати за тестове. 39 преминали през интервю кандидати бяха подложени на изследване с тестове. Тъй като по желание на работодателя кандидатстващите за позицията получаваха само обща начална информация, след провеждането на предварителния подбор се организира среща с представител на “Екопетролиум” в град София, на която кандидатстващите получиха допълнителна информация относно отношенията между тях и работодателя. Беше организирано и осъществено повторно прозвъняване на всички кандидати за позицията, включително и на неявилите се на първите интервюта, с цел да получат допълнителна информация

за позицията. По време на работата по подбора беше публикувана и обява за работната позиция в пресата.

4.4. Съвместен проект с Американския университет в България

В края на м.април 2003 г. приключи и съвместно изтъпяняваният между Фондация “Ресурсен център” и Американския университет в България проект “Мониторинг и следобучителна реализация на освободените военнослужещи”. Проектът стартира в началото на м.юни 2001 г. и беше финансиран от Американската агенция за международно развитие. Цел на проекта беше преквалифицирането на освободени военнослужещи в курсове на Американския университет в България и тяхната последваща реализация. Над 200 освободени военнослужещи бяха поканени за участие в проекта. След направена селекция 106 от тях бяха одобрени да започнат курсове от юли 2001 г. /съответно 53 души в две групи/ и от юли 2002 г. /съответно 48 души/. Разпределението по модули беше следното: CISCO – 31, или 29,25 %; Английски език – 39, или 36,79 %; Бизнес и мениджмънт – 36, или 33,96 %. Пет души допълнително бяха обучавани за CISCO инструктори.

Всички участници успешно завършиха обучителните курсове. Междувременно бяха установени контакти със 7 чуждестранни банки, като Национална банка на Гърция, Търговска банка на Гърция, Алфа банк, Българска пощенска банка, Демир банк, и с около 15 фирми от цялата страна, с които обсъдихме възможностите за провеждане на стажове на завършилите курсовете. Целта ни беше да намерим най-малко 100 фирми от общо над 150, които да осигурят практика за 106 души. В резултат на нашите усилия бяха осигурени 9 платени стажа извън бюджета на проекта по време на двегодишната пилотна фаза. 57 освободени военнослужещи започнаха работа до 6 месеца след завършването на курсовете благодарение на стажовете или директно на пазара на труда. Разпределението по стажове и заетостта до 30 април 2003 е следното:

СТАЖОВЕ:

- Бизнес и мениджмънт – 13 стажа за 36 участници – 36,11 %;
- Английски език – 13 стажа за 39 участници – 33,33 %;
- CISCO – 13 стажа за 31 участници – 41,93 %;

Средно: 37,13 %

ЗАПОЧНАЛИ РАБОТА:

- Бизнес и мениджмънт – 20 наети на работа от общо 36 – 55,55 %;
- Английски език – 22 наети на работа от общо 39 – 56,41 %;
- CISCO – 15 наети на работа от общо 31 – 48,38 %

Средно: 53,45 %

Осредненият процент за трите групи – започнали стажове и наети на работа – е 45,3 %. Останалите участници в проекта или не са приели нашата помощ или не са били достатъчно конкурентни в сравнение със своите по-добре подготвени колеги. Както се вижда от резултатите, 57 участници, или 53,5 %, от общо 106 са наети на работа, съответно от модула по Бизнес и мениджмънт – 20 души; от модула по Английски език – 22 и от CISCO модула – 15.

5. Връзки с обществеността

5.1. Участие в национални и международни форуми

През изминалата 2003 г. Програма “Социална адаптация” беше представена от програмните координатори в няколко международни конференции и семинари:

17.09.2003 – Международна конференция на тема “Съвременен контрол върху оръжейния износ в процеса на присъединяване на България към НАТО”, организирана от Министерство на външните работи на България.

24.09.2003 - “Контактите с неправителствените организации, академичната общност, парламента и медиите – интегрална част при провеждането на стратегически преглед на отбраната”.

22-25.10.2003 - Семинар на тема “Използване на съвместимата с НАТО система за управление на ресурсите по отбрана”, организиран от Университета за национално и световно стопанство и Министерство на отбраната.

08.11.2003 - Международна конференция “Гражданският контрол в системите за сигурност”, организирана от Фондация “Фридрих Науман” и Политологичен център.

Изводите от участията в конференциите и семинарите са следните:

- моделът на Програма “Социална адаптация” предизвиква много голям интерес сред широката общественост;
- интересни за обществеността са постигнатите резултати по отношение социалната адаптация и икономическа ре-интеграция на освободените военнослужещи;
- неправителствените организации имат достатъчно опит и качествен потенциал да подпомагат държавата в реализирането на национално отговорни дейности.

5.2. Популяризиране на Програмата

Екипът на Програмата за социална адаптация и през 2003 г., както и досега, работеше активно за по-широко популяризиране и адекватно отразяване в печатните и електронните издания на

дейността, резултатите и ефективността на програмата. Без да залагаме на настъпателна рекламна кампания, се стараехме предоставената и публикувана информация да достигне до широката общественост и най-вече до освободените кадрови военнослужещи. Реформата в Българската армия по План 2004 за достигане критериите и изискванията за членство в НАТО постави хиляди кадрови военнослужещи пред решаване на тежки социални проблеми. Нашата цел беше и чрез медийните ни изяви да подпомогнем трудния им преход към цивилния живот, като предоставяме ясна информация какво могат да получат при нас и къде да ни намерят. Чрез средствата за масово осведомяване ние непрекъснато напомняхме на заинтересуваните институции и на обществото като цяло колко актуален и болезнен за периода на евроатлантическа интеграция на България е проблемът с икономическата реинтеграция на освободените кадрови военнослужещи. Отзивчивостта и съпричастността на повечето български медии към нашата дейност в тази област ни дават основание да смятаме, че с нашия модел и натрупан опит активно участваме и подпомагаме държавата за успешното и достойно присъединяване към НАТО.

През втората половина на годината във вестниците “Новинар” и “Пари” бяха публикувани обстоятелни интервюта на г-н Стелиян Стойчев – изпълнителен директор на Фондацията, в които освен за същността и дейностите на програмата са дадени ясни отговори за проблемите на програмата, за нейното финансиране и за отчитането на разходите.

С особен интерес от страна на медиите беше отразено участието на Фондацията в трудовите борси както в София, така и в страната. Всички централни печатни всекидневници публикуваха материали за нашия щанд и какво се предлага на него – вестниците “Труд”, “Стандарт”, “24 часа”, “Българска армия”, както и Българската телеграфна агенция. Бяха излъчени и две телевизионни предавания с участието на главния координатор на ЦПСА София – г-н Калоян Паргов. По местните кабелни телевизии, в радиопредавания и в публикации в регионалния печат беше отразено участието на ЦПСА в регионалните трудови борси. Почти навсякъде наши представители бяха сред участниците в пресконференциите с отразяващите журналисти.

Широк медиен отзвук имаха и двете работни срещи за обмяна на опит с представителите на Сърбия и Черна гора и Албания. Българското национално радио излъчи директно разговор в ефир с председателя на Атлантическия съвет на Сърбия и Черна гора – г-н Велко Кадиевич. Репортаж от срещите беше излъчен в Новините на Нова телевизия и в предавания на Военния канал. Печатните издания – вестниците “Труд”, “24 часа”, “Сега”, “Новинар”, “Българска армия”, “Стандарт”, публикуваха материали за това как българският модел на Фондация “Ресурсен център” в областта на социалната адаптация и нейният опит се предават като ноу-хау в други държави за стартиране на подобни програми и за решаване на сходни проблеми.

В централния и регионалния печат и през 2003 г. излязоха очерци за освободени кадрови военни, които са успели с помощта на Програмата за социална адаптация да намерят своето място в гражданското общество. Те бяха описани като успешни практики на Фондация “Ресурсен център” в публикации на в. “Новинар”, в. “Сега” и в. “Капитал”.

И през 2003 г. продължи непрекъснатото актуализиране и захранване на интернет страницата на програмата. Бяха въведени специални линкове за военнослужещите и за работодателите с облекчения за тях – освен информацията, която получават, те могат да направят своята заявка до съответния център, без да ходят до там, по електронен път чрез попълване на необходимите документи. Всеки месец се актуализират и количествените резултати.

Анализирайки отразяването на проблематиката в средствата за масово осведомяване, се вижда, че в общи линии Програмата за социална адаптация, респективно Фондация “Ресурсен център” /въпреки общия не съвсем благоприятен образ на фондациите в информационното пространство/ се ползва с добро име и авторитет в медиите. Като доказателство за това може да се посочи отсъствието на негативни материали в пресата, както и големият брой журналисти, които посещават пресконференциите и мероприятията ни. Може би до голяма степен това се дължи на проведените в офиса на фондацията по покана на г-н Стелиян Стойчев неформални срещи с водещи журналисти от централния печат. За представителите на медиите беше важно да се уверят в прозрачността и отчетността на фондацията пред донорите и това беше отразено в техни материали, както, разбира се, и фактът, че Фондацията сама е поискала финансово одитиране от независима международна одиторска организация – КРМГ, чиито заключения всяка година се изпращат на донорите заедно с финансовия отчет на Фондацията.

През 2004 г. ще направим усилия да се разшири медийното популяризиране на програмата, като наблегнем повече на електронните медии, които се гледат и слушат от голяма аудитория. Засега участието ни там е недостатъчно. Както, разбира се, ще продължат регулярно и срещите с журналистите, отразяващи военната и социалната проблематика.

6. Регионално влияние на Програма “Социална адаптация”

6.1. Трансфер на ноу-хау в Сърбия и Черна гора

През 2003 г. Програма “Социална адаптация” получи своето регионално признание, като натрупаният опит и ноу-хау бяха предоставени на партниращи организации от Сърбия и Черна гора и Албания за стартиране на подобни програми на тяхна територия.

На 16 и 17 октомври 2003 г. на посещение за **обмяна на опит** във Фондация “Ресурсен център” беше **делегация от Сърбия и Черна гора**, включваща представители на Атлантическия съвет на Сърбия и Черна гора, Министерство на отбраната и Генералния щаб на армията на Сърбия и

Черна гора. Цел на работната визита беше предаване опита на Фондация “Ресурсен център” по стартирането и развитието на Програмата за социална адаптация и икономическа интеграция на освободените военнослужещи в гражданското общество. Работният семинар се проведе в залата на Центъра за преквалификация и социална адаптация в София. Срещата беше открита от г-н Стелиян Стойчев - управител на Фондация “Ресурсен център”, който запозна гостите с историята, методиката, структурата и ефективността на програмата. От името на г-жа Соня Янкулова – заместник-министър на отбраната беше прочетен поздравителен адрес /вж. Приложение 7/. Адм. Петър Странчевски - секретар по отбраната на Президента на Р България също поднесе приветствие към гостите на семинара. От името на своите институции те изразиха подкрепата си и дадоха висока оценка на дейността на Фондацията. Потвърдена беше увереността, че от голямо значение за успешната реализация на модела за социална адаптация е доброто сътрудничество и обединените усилия на държавния и неправителствения сектор. На откриването на семинара присъстваха и Негово превъзходителство посланикът на Сърбия и Черна гора у нас Чедомир Радойкович, както и военният аташе полк. Радован Милетич.

На работната среща бяха дискутирани и обсъждани теми, свързани с опита на ФРЦ по изпълнението на Програмата за социална адаптация на освободените военнослужещи от нейното създаване до момента, постигнатите резултати, както и трудностите и начините за тяхното преодоляване. Г-н Петър Пашов - държавен експерт в Отдел “Социална адаптация” към Дирекция “Кадрова политика и социална адаптация” на МО направи презентацията относно сътрудничеството между ФРЦ и Министерство на отбраната в изпълнение на Програмата за социална адаптация. Партньорите от Сърбия и Черна гора представиха основните аспекти, свързани с реформата на армията у тях, както и възможностите за стартиране на подобна програма.

На 17.10.2003 г. чуждестранните участници имаха възможността да посетят Центъра за преквалификация и социална адаптация в Пловдив и да се запознаят с неговата работа. Координаторите по основни направления представиха своята практическа дейност, постигнатите резултати и реализирани проекти на територията на Централна Южна България. Делегацията посети и два преквалификационни курса – за чуждоезиково обучение и Техникума по хранително-вкусова промишленост, където участниците имаха възможността да разговарят с лектори и освободени от армията военнослужещи в процес на преквалификация.

6.2. Трансфер на ноу-хау в Албания

При същия дневен ред и програма протече работната среща с представителите от Р Албания в периода 27-28 ноември 2003 г. На 27.11.2003 г. чуждестранните гости посетиха Центъра за

преквалификация и социална адаптация в гр. София. Приветствия към участниците поднесоха г-н Илко Димитров – заместник-министър на отбраната и адм. Петър Странчевски – секретар по отбраната към Президента на Р България /вж. Приложение 8/. Главният координатор на ЦПСА г-н Калоян Паргов направи представяне на Програма “Социална адаптация” . Презентацията относно сътрудничеството между Фондацията и Министерство на отбраната беше направена от полк. Петър Илиев – Началник Отдел “Социална адаптация” при Дирекция “Кадрова политика и социална адаптация” на МО. Изводите от презентацията на полк. Илиев относно сътрудничеството с ФРЦ бяха положителни и са използвани от министъра на отбраната при обсъждане на проблемите на социалната адаптация в Главната квартира на НАТО в Брюксел. Очаква се през следващата година МО да актуализира модела на провеждане на мотивационни тренинг курсове. На 28.11.2003 чуждестранните гости посетиха ЦПСА Пловдив, за да се запознаят на място с практическата дейност на центъра.

Проведените семинари бяха високо оценени от партньорите ни от Сърбия и Черна гора и Албания, което беше споделено и със съответните официални лица от Икономическия директорат на Главната квартира на НАТО и съответните Министерства на отбраната на двете страни.

Моделът за социална адаптация, създаден и успешно прилаган от Фондация “Ресурсен център”, все повече се утвърждава като регионален модел за решаване на сходните проблеми, произтичащи от реформите в армиите в страните от Югоизточна Европа. А това е признание и оценка за ефективността на Програмата за социална адаптация на Фондация “Ресурсен център”.

7. Анализ на дейността

7.1. Проблеми и изводи

През 2003 г. бяха идентифицирани няколко проблема при осъществяване на Програмата. Първите два от тях са свързани с нормативната уредба, уреждаща процеса на социална адаптация. Наредба №4 на Министерство на отбраната регламентира провеждането на мотивационните тренинг курсове преди връчване на предизвестията на кадровите военнослужещи. Вследствие на това Фондацията проведе мотивационни тренинг курсове на по-голям брой военнослужещи, тъй като една част от тях след това бяха възстановени на работа или изобщо не получиха предизвестия за освобождаване. По тази причина бяха проведени курсове на 2 561 военнослужещи, а реално отчетеният пред Министерство на отбраната по фактури брой е за 2 400 души. Друг проблем, който идентифицирахме, е свързан с преквалификацията. Съгласно българското законодателство максималната сума, която Министерство на отбраната отпуска за преквалификационен курс е 400 BGN и е еднаква за всички специалности. Според нас, цената за различните специалности и курсове

на обучение трябва да варира, което ще стимулира преквалифициращите организации да предлагат по-качествено обучение.

През 2004 г. трябва да бъдат разширени и връзките с централната и местната власт. Липсата на достатъчно добра координация между държавните институции затруднява устройването на работа на добри професионалисти с приблизително сходни квалификации и умения в други ведомства

7.2.Перспективи и предизвикателства през 2004 година

През 2004 г. Програма “Социална адаптация” ще работи в изпълнение на своите основни цели и задачи. Съгласно изпълнението на План 2004 се предвижда да бъдат освободени **още около 2000 кадрови военнотружещи**. Във връзка с това екипите на ЦПСА ще работят за презентиране на Програмата по подразделенията, които ще бъдат засегнати от реформата, с цел военнотружещите да бъдат запознати с услугите, които им предоставя Програмата. Впоследствие ще бъдат проведени и мотивационните тренинг курсове по места от координаторите по психо-социална адаптация. След периода на преквалификация, който обикновено е 6-месечен, на новоосвободените от кадрова служба военнотружещи ще бъдат предлагани свободни работни позиции с цел тяхната икономическа реинтеграция.

И през 2004 г. усилията на екипите на ЦПСА основно **ще бъдат насочени към трудоустрояване на регистрираните представители на целевата група**. Статистиката на Програмата показва, че към края на 2003 г. **97 % от общия брой регистрирани** са военнотружещи от резерва и членове на техните семейства, т.е. имащи право да работят или стартират собствен бизнес. Имайки предвид нестабилните икономически условия в страната и високия процент на безработица, особено в някои слаборазвити райони, координаторите от ЦПСА активно ще работят по установяване на контакти с нови работодатели с цел заявяване на свободни работни позиции. Тази инициатива ще бъде свързана с провеждането на ежеседмични командировки на координаторите в цялата страна, особено в местата с най-висок процент на освободени военнотружещи като Благоевград, Монтана, Хасково, Казанлък, Ямбол, Бургас, Русе, Добрич, Шумен и Плевен и др. Като част от тези усилия е изграждането и на Internet Job Portal (<http://jobs.ngorc.net>), който заработи в началото на 2004 г.

През 2004 г. ще бъде реализиран също така и партньорският проект **“Собственият бизнес – втори шанс за реализация”** между Фондация “Ресурсен център”, Агенция за регионално икономическо развитие и инвестиции в гр.Добрич и Агробизнес център Силистра. Проектът беше подкрепен и финансиран от Програма ФАР, Програма “Инициативи на пазара на труда”. Проектът е с продължителност 10 месеца и ще се изпълнява на територията на област Добрич, където има висок

процент на освободени от армията военнослужещи. Той стартира през януари 2004 г. Общата цел на проекта е намаляване на безработицата в област Добрич чрез повишаване икономическата активност и предприемачеството сред безработните бивши военни. Освободените кадрови военнослужещи в гарнизоните на Добрич и Балчик притежават висока степен на образование, добри организационни и лидерски качества, принудени са да се адаптират към гражданския живот и да намерят реализация, имат добри шансове за набиране на стартов капитал и предоставяне обезпечение за кредити и на база на всички тези предпоставки са подходяща целева група за придобиване на предприемачески умения и знания за стартиране на собствен бизнес. Успешното трансформиране на кадровите военни в предприемачи ще осигури заетост не само за тях, но и за други безработни от региона.

Основните дейности по проекта включват провеждане на мотивационно обучение за развиване на собствен бизнес за целевата група; провеждане на обучение по модул “Стартирай собствен бизнес” с надграждащо обучение по модули “Бизнес планиране”, “Основи на маркетинга”, “Финансов мениджмънт” и “Основни положения при управлението на човешките ресурси” за целевата група; предоставяне на консултантски услуги от пул от експерти в периода на стартиране и развитие на фирмите за успешно и устойчиво налагане на пазара; стимулиране на най-инициативните при обученията посредством организирано посещение на специализирано изложение за създаване на връзки с потенциални контрагенти.

Очакваните **конкретни резултати** по проекта са:

- проведени 6 специализирани модула за стартиране и управление на бизнеса с 40 предварително селектирани съкратени военнослужещи;
- Проведени минимум 500 специализирани консултантски услуги и разработени 40 бизнес плана и формуляри за кредитиране;
- Регистрирани минимум 15 нови фирми.

Продължаването на Програма “Социална адаптация” през 2004 г. е от особено значение с оглед безпрепятственото протичане на реформата в Българската армия. Екипите на Фондация “Ресурсен център” имат богат опит по изпълнението на целите и задачите на Програмата, което е предпоставка за успешното ѝ продължаване и през 2004 година.

Фондация “Ресурсен център”

Програма “Социална адаптация”

януари 2004 г.

8. Приложения

8.1. Приложение 1 – Подкрепа на Президента

*Република България
Президент*

София, май 2003 г.

Бих желал да изразя своята категорична подкрепа на всички инициативи и проекти за смекчаване на болезнените социални процеси на адаптация на освободения от длъжност военен персонал в Република България. С внимание следя осъществяването на текущите програми за адаптация на офицерите и сержантския състав, които, предвид военната реформа и бъдещето членство на страната в НАТО, трябва да напуснат структурите на българските въоръжени сили. Интегрирането на тези военнослужещи в обществото и опазването на тяхното достойнство е от изключително национално значение.

Действащите програми за социална адаптация под ръководството и с участието на фондация "Ресурсен център" и Българската асоциация за социално предприемачество са един чудесен пример за включването на гражданското общество в решаването на проблемите в Република България. Успешното завършване на Програмата за социална адаптация и проекта за конверсия на бивши военни бази в граждански обекти, които тези граждански структури извършват съвместно с Министерството на отбраната, ще съдейства за смекчаване на социалния удар върху стотици български военнослужещи и техните семейства.

Не се съмнявам, че подобни програми, провеждани в дух на добро управление и демократичен контрол, ще намерят отклик не само сред българските ведомства, но и сред други неправителствени организации, български и чужди спонсори и дарители, които могат и желаят да съдействат за решаването на този изключително важен проблем. Уверен съм също, че нашите бъдещи съюзници по НАТО и партньори в Европейския съюз

разбират болезнеността на проблема със социалната адаптация у нас и активно ще участват, както и досега, в осъществяването на проекти и програми за решаването му, за намаляване на неговата значителна социална и политическа тежест върху цялото българско общество.

Георги Първанов

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

8.2. Приложение 2 – Отчет за дейността на Програмата от април 2000 – декември 2003

№	ПОКАЗАТЕЛИ	м.Декември 2003	Април 2000 – Декември 2003
1.	Посещения в ЦПСА и РИЦ за информация и консултации	227	22528
2.	Регистрирани в ЦПСА и РИЦ – общо - /А + Б + В/:	65	10310
	А. Регистрирани военнослужещи в разпореждане	27	237
	- Офицери	22	155
	- Сержанти и старшини	5	82
	Б. Регистрирани военнослужещи от резерва	30	9293
	- Офицери	21	5296
	- Сержанти и старшини	9	3997
	В. Регистрирани членове на семейства на военнослужещи	8	780
	Забележка. – От регистрираните с право да започнат работа – Б + В	38	10073
3.	Насочени към конкретна работа от екипите на ЦПСА	109	4142
4.	Започнали работа с непосредственото съдействие на координаторите на ФРЦ /А + Б/	39	1908
	А. Работещи – консултирани и ползвали услугите на ЦПСА	39	1789
	- високо управленско ниво	1	46
	- средно управленско ниво	2	169
	- ниско управленско ниво	4	261
	- изпълнителски длъжности	29	706
	- охрана	3	607
	Б. Частни предприемачи - започнали собствен бизнес	0	119
5.	Брой работодатели, с които са осъществени контакти	40	1741
	Брой населени места, в които са осъществени контакти с работодатели	0	115
6.	Брой работодатели, заявили работни позиции в ЦПСА	31	898
	Брой населени места, в които работодатели са заявили работни позиции	0	87
7.	Брой обявени работни места в ЦПСА	46	4718
	- високо управленско ниво	1	68
	- средно управленско ниво	1	290
	- ниско управленско ниво	8	295
	- изпълнителски длъжности	26	2142
	- охрана	10	1923
	Брой населени места, в които има обявени работни позиции	0	97
8.	Брой незаети работни места, обявени в ЦПСА към 31.12.2003		22
	Брой населени места, в които има незаети работни места към 31.12.2003		1
9.	Работни контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси	3	499
	Брой населени места, в които са установени контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси	0	114

10.	Брой населени места, посетени от екипите на ЦПСА	0	238
11.	Преминали МТК към ФРЦ по Наредба № 4	0	5780
12.	Дадени юридически консултации	34	1661
13.	Посетени подразделения	0	703

8.3. Приложение 3 – Отчет за дейността на ЦПСА София от април 2000 – декември 2003

№	ПОКАЗАТЕЛИ	м.Декември 2003	Април 2000 – Декември 2003
1.	Посещения в ЦПСА и РИЦ за информация и консултации	91	5984
2.	Регистрирани в ЦПСА и РИЦ – общо - /А + Б + В/:	57	2886
	А. Регистрирани военнослужещи в разпореждане	21	138
	- Офицери	17	95
	- Сержанти и старшини	4	43
	Б. Регистрирани военнослужещи от резерва	28	2290
	- Офицери	19	1405
	- Сержанти и старшини	9	885
	В. Регистрирани членове на семейства на военнослужещи	8	458
	Забележка. – От регистрираните с право да започнат работа – Б + В	36	2748
3.	Насочени към конкретна работа от екипите на ЦПСА	76	1492
4.	Започнали работа с непосредственото съдействие на координаторите на ФРЦ /А + Б/	27	741
	А. Работещи – консултирани и ползвали услугите на ЦПСА	27	711
	- високо управленско ниво	1	17
	- средно управленско ниво	1	91
	- ниско управленско ниво	0	160
	- изпълнителски длъжности	23	301
	- охрана	2	142
	Б. Частни предприемачи - започнали собствен бизнес	0	30
5.	Брой работодатели, с които са осъществени контакти	22	428
	Брой населени места, в които са осъществени контакти с работодатели	0	20
6.	Брой работодатели, заявили работни позиции в ЦПСА	20	279
	Брой населени места, в които работодатели са заявили работни позиции	0	6
7.	Брой обявени работни места в ЦПСА	20	820
	- високо управленско ниво	0	23
	- средно управленско ниво	0	95
	- ниско управленско ниво	4	133
	- изпълнителски длъжности	13	321
	- охрана	3	248
	Брой населени места, в които има обявени работни позиции	0	12
8.	Брой незаети работни места, обявени в ЦПСА към 31.12.2003		17
	Брой населени места, в които има незаети работни места към 31.12.2003		0
9.	Работни контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси	0	107
	Брой населени места, в които са установени контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси`	0	36
10.	Брой населени места, посетени от екипите на ЦПСА	0	95

11.	Преминали МТК към ФРЦ по Наредба № 4	0	1132
12.	Дадени юридически консултации	10	434
13.	Посетени подразделения	0	179

8.4. Приложение 4 – Отчет за дейността на ЦПСА Пловдив от април 2000 – декември 2003

№	ПОКАЗАТЕЛИ	м.Декември 2003	Април 2000 – Декември 2003
1.	Посещения в ЦПСА и РИЦ за информация и консултации	71	4040
2.	Регистрирани в ЦПСА и РИЦ – общо - /А + Б + В/:	5	2005
	А. Регистрирани военнослужещи в разпореждане	4	20
	- Офицери	3	18
	- Сержанти и старшини	1	2
	Б. Регистрирани военнослужещи от резерва	1	1837
	- Офицери	1	1135
	- Сержанти и старшини	0	702
	В. Регистрирани членове на семейства на военнослужещи	0	148
	Забележка. – От регистрираните с право да започнат работа – Б + В	1	1985
3.	Насочени към конкретна работа от екипите на ЦПСА	27	1210
4.	Започнали работа с непосредственото съдействие на координаторите на ФРЦ /А + Б/	5	304
	А. Работещи – консултирани и ползвали услугите на ЦПСА	5	281
	- високо управленско ниво	0	25
	- средно управленско ниво	1	27
	- ниско управленско ниво	1	31
	- изпълнителски длъжности	3	83
	- охрана	0	115
	Б. Частни предприемачи - започнали собствен бизнес	0	23
5.	Брой работодатели, с които са осъществени контакти	10	381
	Брой населени места, в които са осъществени контакти с работодатели	0	25
6.	Брой работодатели, заявили работни позиции в ЦПСА	5	203
	Брой населени места, в които работодатели са заявили работни позиции	0	21
7.	Брой обявени работни места в ЦПСА	8	941
	- високо управленско ниво	1	33
	- средно управленско ниво	1	75
	- ниско управленско ниво	3	69
	- изпълнителски длъжности	3	255
	- охрана	0	509
	Брой населени места, в които има обявени работни позиции	0	25
8.	Брой незаети работни места, обявени в ЦПСА към 31.12.2003	не попълвай	5
	Брой населени места, в които има незаети работни места към 31.12.2003	1	1
9.	Работни контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси	0	99
	Брой населени места, в които са установени контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси`	0	15
10.	Брой населени места, посетени от екипите на ЦПСА	0	41

11.	Преминали МТК към ФРЦ по Наредба № 4	0	1154
12.	Дадени юридически консултации	17	808
13.	Посетени подразделения	0	116

8.5. Приложение 5 – Отчет за дейността на ЦПСА Сливен от април 2000 – декември 2003

№	ПОКАЗАТЕЛИ	м.Декември 2003	Април 2000 – Декември 2003
1.	Посещения в ЦПСА и РИЦ за информация и консултации	42	6714
2.	Регистрирани в ЦПСА и РИЦ – общо - /А + Б + В/:	1	2968
	А. Регистрирани военнослужещи в разпореждане	1	57
	- Офицери	1	27
	- Сержанти и старшини	0	30
	Б. Регистрирани военнослужещи от резерва	0	2822
	- Офицери	0	1370
	- Сержанти и старшини	0	1452
	В. Регистрирани членове на семейства на военнослужещи	0	89
	Забележка. – От регистрираните с право да започнат работа – Б + В	0	2911
3.	Насочени към конкретна работа от екипите на ЦПСА	4	731
4.	Започнали работа с непосредственото съдействие на координаторите на ФРЦ /А + Б/	2	334
	А. Работещи – консултирани и ползвали услугите на ЦПСА	2	322
	- високо управленско ниво	0	2
	- средно управленско ниво	0	23
	- ниско управленско ниво	1	13
	- изпълнителски длъжности	1	154
	- охрана	0	130
	Б. Частни предприемачи - започнали собствен бизнес	0	12
5.	Брой работодатели, с които са осъществени контакти	3	583
	Брой населени места, в които са осъществени контакти с работодатели	0	36
6.	Брой работодатели, заявили работни позиции в ЦПСА	4	321
	Брой населени места, в които работодатели са заявили работни позиции	0	38
7.	Брой обявени работни места в ЦПСА	9	2388
	- високо управленско ниво	0	2
	- средно управленско ниво	0	68
	- ниско управленско ниво	0	57
	- изпълнителски длъжности	5	1464
	- охрана	4	797
	Брой населени места, в които има обявени работни позиции	0	38
8.	Брой незаети работни места, обявени в ЦПСА към 31.12.2003	8	0
	Брой населени места, в които има незаети работни места към 31.12.2003	1	0
9.	Работни контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси	0	108
	Брой населени места, в които са установени контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси	0	34
10.	Брой населени места, посетени от екипите на ЦПСА	0	35

11.	Преминали МТК към ФРЦ по Наредба № 4	0	1856
12.	Дадени юридически консултации	4	103
13.	Посетени подразделения	0	284

8.6. Приложение 6 – Отчет за дейността на ЦПСА Велико Търново от април 2000 – декември 2003

№	ПОКАЗАТЕЛИ	м.Декември 2003	Април 2000 – Декември 2003
1.	Посещения в ЦПСА и РИЦ за информация и консултации	23	5790
2.	Регистрирани в ЦПСА и РИЦ – общо - /А + Б + В/:	2	2451
	А. Регистрирани военнослужещи в разпореждане	1	22
	- Офицери	1	15
	- Сержанти и старшини	0	7
	Б. Регистрирани военнослужещи от резерва	1	2344
	- Офицери	1	1386
	- Сержанти и старшини	0	958
	В. Регистрирани членове на семейства на военнослужещи	0	85
	Забележка. – От регистрираните с право да започнат работа – Б + В	1	2429
3.	Насочени към конкретна работа от екипите на ЦПСА	2	709
4.	Започнали работа с непосредственото съдействие на координаторите на ФРЦ /А + Б/	5	529
	А. Работещи – консултирани и ползвали услугите на ЦПСА	5	475
	- високо управленско ниво	0	2
	- средно управленско ниво	0	28
	- ниско управленско ниво	2	57
	- изпълнителски длъжности	2	168
	- охрана	1	220
	Б. Частни предприемачи - започнали собствен бизнес	0	54
5.	Брой работодатели, с които са осъществени контакти	5	349
	Брой населени места, в които са осъществени контакти с работодатели	0	34
6.	Брой работодатели, заявили работни позиции в ЦПСА	2	95
	Брой населени места, в които работодатели са заявили работни позиции	0	22
7.	Брой обявени работни места в ЦПСА	9	569
	- високо управленско ниво	0	10
	- средно управленско ниво	0	52
	- ниско управленско ниво	1	36
	- изпълнителски длъжности	5	102
	- охрана	3	369
	Брой населени места, в които има обявени работни позиции	0	22
8.	Брой незаети работни места, обявени в ЦПСА към 31.12.2003		0
	Брой населени места, в които има незаети работни места към 31.12.2003		0

9.	Работни контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси	3	185
	Брой населени места, в които са установени контакти с бюра по труда и агенции по човешки ресурси`	0	29
10.	Брой населени места, посетени от екипите на ЦПСА, в които са осъществени контакти с местна власт, НПО и бизнес организации	0	67
11.	Преминали МТК към ФРЦ по Наредба № 4	0	1638
12.	Дадени юридически консултации	3	316
13.	Посетени подразделения	0	124

8.7. Приложение 7 – Поздравителен адрес от г-жа Соня Янкулова

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

ОТ ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*Ваши превъзходительства,
Уважаеми дами и господа организатори,
Уважаеми участници и гости на настоящия семинар,*

Имам честта и удоволствието, от името на ръководство на Министерството на отбраната и лично от свое име, да Ви поздравя най-сърдечно по случай откриването на международния семинар на тема “Успехът на Фондация “Ресурсен център” в социалната адаптация и икономическата интеграция на освободените военнослужещи в гражданското общество – трансфер на опит и ноу-хау в Сърбия и Черна гора” и да Ви пожелаем ползотворна работа в изучаването и използването на успешния български опит в областта на социалната адаптация на кадровите военнослужещи.

Целта на настоящия семинар е да се сподели опитът на България в областта на социалната и икономическата интеграция на освободените кадрови военнослужещи в гражданското общество. Искам на този форум да отбележа, че Фондация “Ресурсен център” е партньор, който в тясно сътрудничество с Министерството на отбраната и Дирекция “Кадрова политика и социална адаптация”, вече четвърта година успешно осъществява Програмата за социална адаптация. Сигурна съм, че с амбицията и усилията, които вложиха специалистите от Фондацията, създадоха необходимите предпоставки за усъвършенстване и оптимизиране на дейността ни по социалната адаптация. Ние високо ценим точността, акуратността и високия професионализъм в работата на експертите на Фондация “Ресурсен център”.

Съвместната ни дейност и успешната формула на взаимодействие е потвърждение, че проблемите по социалната адаптация на кадровите военнослужещи могат да се решават от държавната институция само в тясно сътрудничество с неправителствения сектор. Положителният опит, който ние натрупахме дотук, е добра база за страните, обществата и армиите, които сега пристъпват към осъществяването на реформите.

Използвам случая, за да изразя увереността си, че постигнатият успех на Фондация “Ресурсен център” в социалната адаптация на кадровите военнослужещи представлява ноу-хау и може успешно да се прилага от приятелите ни в Сърбия и Черна гора.

Пожелавам на всички участници в семинара ефективна работа и на добър час!

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

СОНИЯ ЯНКУЛОВА

8.8. Приложение 8 – Поздравителен адрес от г-н Илко Димитров

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

ОТ ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Уважаеми дами и господа организатори, участници и гости на настоящия семинар,

Имам честта и удоволствието, от името на ръководство на Министерството на отбраната и лично от свое име, да Ви поздравя най-сърдечно по случай откриването на международния семинар на тема “Успехът на Фондация “Ресурсен център” в социалната адаптация и икономическата интеграция на освободените военнослужещи в гражданското общество – трансфер на опит и ноу-хау в Албания” и да Ви пожелаем ползотворна работа в интерес на напускащите Българската армия военнослужещи, както и в областта на пренасянето и използването на успешния български опит в областта на социалната адаптация.

Целта на настоящия семинар е да се сподели опитът на България в областта на социалната и икономическата интеграция на освободените кадрови военнослужещи в гражданското общество. Искам на този форум да заявя пред всички присъстващи, че Фондация “Ресурсен център” е партньор, който в тясно сътрудничество с Министерството на отбраната и Дирекция “Кадрова политика и социална адаптация”, вече четвърта година успешно осъществява Програмата за социална адаптация. Сигурен съм, че амбицията и усилията, които вложихте всички вие, създадоха необходимите предпоставки за усъвършенстване и оптимизиране на дейността ни по социалната адаптация. Ние високо ценим точността, акуратността и високия професионализъм в работата на служителите на Фондация “Ресурсен център”. Съвместната ни дейност и успешната формула на взаимодействието е потвърждение, че проблемите по социалната адаптация на кадровите военнослужещи могат да се решават от държавната институция в тясно сътрудничество с неправителствения сектор. Положителният опит, който ние натрупахме до тук, е добра база за страните, обществата и армиите, които също работят по съществуването на реформите.

Използвам случая, за да изразя увереността си, че постигнатият успех на Фондация “Ресурсен център” в социалната адаптация на кадровите военнослужещи ще представлява ноу-хау и може успешно да се прилага от приятелите ни в Албания.

Пожелавам на всички участници в семинара ефективна работа и на добър час!

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

ИЛКО ДИМИТРОВ